

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СРПСКИ СИОН

Год. IX.

Број 15.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протопрезвитер Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 11. априла 1899.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

По надлежној молби благоизволела је *Његова Светост православни Архиепископ Карловачки, Митрополит и Патријарх српски, преузвишени господи Георгије Бранковић*, дана 28. марта о. г. изабранога и потврђенога окружнога протопрезвитера Велико-Бечкеречкога, јереја Буру Стратића, произвести за протопрезвитера.

Његова Светост, православни Архиепископ Карловачки, Митрополит и Патријарх српски, преузвишени господи Георгије Бранковић, благоизволео је нароха у Товаришеву јереја Димитрија Лазића одликовати црвеним појасом.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО

ОДЛАГАЊЕ И ИЗБЈЕГАВАЊЕ КАЈАЊА.

Проповијед у недјељу пете седмице часнога поста.

Говорио у саборној цркви карловачкој прота Јован Вучковић.

Никтоже каск да летитз сѣтнѣмѣи словесѣм (Ефес. 5, 6).

У досадањим нашим поукама ми смо, љубазни, упознали *суштину* кајања и

начин на који се оно има извршити, а угледали смо и дивне му *плодове*, који нас нукају, да се око њега својски и вољно потрудимо.

Лијеп је и слadak плод. *Оправдање* пред Богом за кривице наше, *помирење* наше с Њиме, са собом, са свијетом, *успокојење срца* нашега, *умирење* душе наше, *обновљење живота* нашега, *подмлађење рајске гранчице* благодатних дарова, коју са светим крштењем добисмо *од вратак у живот*, који нас *притиском* је и слађи од плода онога, са којим је и смрт у нас ушла.

Такав плод окитио је дрво кајања и нуди нам се, да се њиме причестимо, да га беремо до миле воље.

И ипак нас има доста, који се на тај плод слабо осврћемо, лијено и невољно се за њим машамо, њеки ни да га погледе, њеки опет виде га, али обилазе око њега, као да се боје да би их опекао.

Бар да незнамо за њега! Били би достојни оплакивања, кад нам не би би-

ле очи отворене и кад неби било никога ко би нас привео дрвету, које тако красним родом рађа и показао нам тај сочни плод и казао нам како је сладак и љековит. Ми би били јадни, али не би били одговорни.

Али ми имамо Цркву. Она нас зове, вуче нас под дрво то, нука нас да беремо плодове кајања, казује нам како то треба да радимо па да их довољане наберемо. А ми скрстили руке, па или се ругамо матери својој што нас на кајање упућује, или открићемо главу и отимамо се да не видимо оно, на што она прстом показује, или се тек немарно мичемо, да је послушамо. И тијем смо престали бити достојни сажаљења и заслужили најоштрију осуду.

Нама је казано, да је *кајање* за *крштенога* човјека оно, што је *крштење* за *некрштенога*. Па и ако смо крштени, ипак слабо пријањамо око кајања, или му се и отимамо, као да нам је забрањено, или га чак и презиремо, као што би можда чинили да још крштени нијесмо.

Заиста, чудноват је то појав. И вриједно је у њ мало дубље загледати.

Па на свршетку ових наших заједничких поука о кајању, хајде, љубазни, да разгледамо узроке тога што се ми кајањем тако мало користимо, да видимо какви су и колико су оправдани.

Узрока томе чудноватом и жалосном појаву има врло много и има их различитих. Једни су ван нас, други су у нама. И пошто смо ми одговорни особито за оно што је у нама, то је најнужније да се на те узроке, који су у нама, осврнемо и вриједност њихову испитамо.

Најдрњи, најжалоснији и смртоносни узрок, ради којег се њеки међу нама *кајања* управо *одричу*, јесте *одметништво од Бога, отпадништво од Цркве*, услијед тога и *презирање* свега што Бог заповиједа и Црква налаже, те тврдокорно *упорство* у том одметништву.

Јесте, љубазни, страшно је и рећи, али се рећи мора, да међу хришћанима, па и православнима, да и међу нама православним Србима има људи, који су крштени крстом Христовим, који су по-

дучени у истинама спасоносне вјере, који су улазећи у Цркву добили здраву и једру рајску гранчицу благодатних дарова, али су, не одбацујући име хришћанско, одбацили са себе и од себе све што су са хришћанским именом добили. Зову се хришћанима, а поричу Бога. Зову се хришћанима, а ругају се божанском Христу. Зову се именом дјеце хришћанске Цркве, а презиру ту Цркву, газе благодат коју су добили, одбијају ону која им се нуди, умиру за Бога, да живе за своје безумље, за себичност своју, за тијело своје! А што и име хришћанско неће још јавно да одбаце, то је само за то, што им то име користи доноси у друштву нашем. С њиме су међу нама слободнији и сигурнији, с њиме су у праву, да уживају све оне времените користи, које хришћанин у друштву своје браће може да ужива, шта више, они их под тим именом још највише и уживају, јер безобзирношћу својом знају уграбити за се већи дио. Радећи тако, задржавају они име хришћанско још и зато, да на тај начин, остајући у друштву хришћанском, могу међу њим већу забуну створити и разједати га.

Такви људи презрели су у самој ствари своје крштење, па не могу уважавати ни кајања.

И док су год такви, залудно је с њима и говорити, јер ти су глуви за глас звона, које нас у цркву зове, за њих бадава свиће света недјељица, њима се не рађа божитње сунашце и зора ускршња не пуца за њих. Њих нигда у цркви нема. А нађеш ли их на другом којем мјесту, не хасни ти с њима говор започивати. Они су печени не само у својим струкама и пословима, него и у питањима вјере и Цркве! Они знају све боље од тебе. Они ће те у поносу својем или преко рамена погледати, или ће ти још и доказивати, да су они најватренији хришћани, најчеличнији православни људи! С њима не ћеш на крај изаћи.

Док су такви, дотле се обистинује на њима света она ријеч, која вели: *невозможно проsvѣщенныхъ единою, и ѿпад-*

Људи није празна ријеч: не доспијева се.

Па и ти људи када рекну: не доспијева се кајање извршити, ружно су рекли. Поред све своје озбиљности и врсноће, показују они таквим својим изговором, да су ипак кадри заборавити на оно што је најважније и превидјети оно што је најпрече, заборавити на *душу* своју и превидјети потребе њезине. *Какова нам је корист, ако вас свијет добијемо, а душу своју оштетимо* (Мат. 16, 26)? А наносимо јој грдну штету, када је у калу гријеха остављамо. И зар може разуман човјек на све на свијету прије доспјети, него да се за душу своју побрине, да буде чиста пред Богом?! Не завараваш се лудо. Све на свијету оставиће нас и све ће нас изневјерити. Тада нас може само чиста душа спасти.

Да, али ти оклијеваш и успављујеш се мишљу: *има још времена!*

И тај разлог зар ти је јачи од онога: не доспијева се?

Ако није слабији, јачи није.

Велиш, има још времена! А зар за тециво, за славу, за све друге бриге, или бар за коју од њих зар не би било још времена, када би од свега времена својега нешто и за кајање одвојио? Ти се бојиш да не би. А зашто се онда не бојиш, да га неће за кајање бити?!

Изговараш се, има још времена! А зашто молим те кажеш, да не ради добро онај, који је у бољетицу какву пао, па оклијева и не зове одмах лијечника? Њега осуђујеш. Кажеш да је лакомислен, да је луд. А себи зар не знаш исто то рећи?! И ти си болестан. Душа твоја побољева од рана гријеховних, можда већ и љуто стење у боловима, што јој их гријех задаје. И ти јој не тражиш лијека, ти говориш: има још времена! Ако га и буде, зар ће можда лакше и сигурније оздравити, када је запушташ и у плијен гријеху дајеш? Ако и буде времена, али хоће ли бити и снаге, да се отмеш, да спасеш душу твоју? Када *домећеш гријех на гријех* (Исаија 30, 1), тешко теби!

И ти још с поуздањем неким говориш: има још времена! А ко ти јамчи,

да ће га бити? Јеси ли ти времену господар? Мјериш ли га ти и одмјерујеш својим педљом, да себи дадеш онолико, колико би ти хтио? Та *дани су наши* (вријеме) *као сјен на земљи* (I Паралип. 29, 15), а сјен није у нашој власти. Али да и јесте вријеме наше у нашој власти, зар би нам и то помогло? Зар ми можемо Богу заповиједати? Можемо ли му забранити, да нас не *посјети у дан, у који се не надамо и час, који не знамо* (Мат. 24, 50)?! Не можемо ништа од тога.

Зато послушајмо пророка, који нас опомиње: *дондеже време, възврите Господа* (Јерем. 10, 12)! А Господ нам преко новозавјетнога пророка поручује, *да се опоменемо од куда смо спали и да се покајемо, ако пак не ћемо, он ће скоро доћи и дигнуће свијетњак наш са мјеста његова* (Апокал. 2, 5). Послушајмо те ријечи и прионимо уз кајање, јер видјели смо да су разлози и изговори за наше оклијевање и одлагање и онако слаби, ништави и нетемељити.

И таман што би ето свршили са онима, који су спори, ено се подижу други, који не само да се не журе на кајање, него га и *избјегавају* и за то своје држање спрам кајања, наводе опет своје разлоге и изговоре.

Морамо и њих саслушати, и њихове разлоге треба испитати. Па пустимо их, нека приступају и нека нам кажу, зашто се не кају.

Много их се чује који говоре: а зар то што вриједи ићи на исповијед и свршавати кајање пред свештеником, када је и свештеник исто тако грјешан човјек? Ми се кајемо у себи са својом савјести и са Богом својим, не треба нам грјешна човјека.

Тако говоре и не ће да врше кајање, како то Црква прописује.

Али ти људи заборављају, да донде док су чланови Цркве, треба Цркву да слушају. Црква прописује својим члановима дужности, она одређује и начине, на које се те дужности имају да изврше. Ко друкчије хоће, тај ако већ није одметник, близу је да тијем постане.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.unilib.rs

И онда ти људи заборављају даље, да они гријехе своје исповиједају Богу, а не свештенику, који је само *свједок* њихова кајања. За свједока пак може се узети и грјешан човјек. При томе још свештеник је ту и као учитељ и као лекар, па и као судија. И гле, како смо ми брзи да правимо самовољне и погрјешне закључке ондје, гдје је у питању света ствар, као што је кајање, дочим смо опрезнији и паметнији у питањима, која нијесу толико важна! Ето, у животу даћемо се поучити од свакога, који и ако не зна све, зна ипак више од нас. У тјелесној болести каквој потражићемо лијечника, премда знамо, да ни он није сигуран од болести и премда смо већ толико пута видјели, да и лијечници умиру, који пут баш од оне исте болести, од које и ми болујемо и у којој њихову помоћ тражимо. А и на суд идемо, не питајући да ли се судија, пред којег парбу своју износимо, и сам већ који пут огријешо о закон, можда баш о онај исти, повриједом којег смо ми увријеђени, или оштећени. Тако ми радимо у нашем обичном животу и тако поступамо онда, када није у питању наше вјечно спасење. А када оно дође у питање, онда се против сличнога поступка бранимо и отицамо се да дужност своју не извршимо и заповијед црквену да не испунимо. Па питам вас, да ли је то паметно, да ли је то оправдано? И одмах за вас одговарам: није. Члану Цркве ваљда спасење душе тек више значи, него и најпаметнија људска наука, њему је спасење душе више него тјелесно здравље и важније него земаљска правда. Па када се он ради свега тога обраћа и на учитеље који нијесу најмудрији, и на лијечнике који су и болестима и смрти подвржени, и на судије који и сами можда нијесу чисти пред законом, онда ће се моћи без икаква предомишљања у болестима својим душевним обратити на свештеника, који је и сам грјешан, знајући, да то закон Цркве његове од њега ниште.

Избјежавати исповијед, уклањати се кајању под изговором на грјешност све-

штеника, може само онај, који хоће да је старији од Цркве, може онај, који презире примјер од Спаситеља нам показани. Он је био Бог, па је ипак приклонио божанску главу своју под руку човјека, Претече. И када се овај стао бранити, Он га опомиње на закон, који треба извршити (Мат. 3, 14, 15)! Бог нам даје такав примјер и такво упуство. А ми мудрујемо, ми грјешни обилазимо закон, који нас у кајању на свештеника упућује!

Оканимо се тога! И сувише избјегају при том на видик несретне мисли наше, које су нас заокупиле да одречемо послушност и Богу и Цркви, да се од њих одметнемо, ако се већ одметнули нијесмо.

Не смета свештеников гријех кајању нашем, јер свештеник долази у свезу са кајањем нашим не по својој људској природи, него по благодати Духа Светога. А та није и не може бити грешна. Што свештеник у нашем кајању ради, не ради ни својом главом, ни својим срцем, ни језиком својим, ни руком својом, него *благодатју Божијом*, која му је дана, као што нам и сам вели, када опросну молитву при кајању нашем изговара. Ако смо хришћани, онда ваљда тек не смијемо бјежати од те благодати и уклањати се испред ње. Диоцици пак њезини можемо постати само преко свештеника. Тако нас учи већ и мали катихизис наше Цркве. Па док смо у њој, треба према томе и да се владамо.

Мало смо се дуже код овога задржали. Учинили смо то ради важности питања, које је у свези са таквим изговорима те наше браће, која ако тврдокорно остану код таквога својега мишљења, обично свршује или као *безбожници*, или као *назарени*. А и у једном и у другом случају обарају темеље, на којима наша Црква почива. Толико је њихово мишљење опасно. Чувајмо се дакле!

А чујмо сада оне друге, који избјегавају кајање, истина не са тако опаснога разлога, као што је оних о којима смо сада говорили, али опет са разлога,

који је исто тако неоправдан и нетемељит.

Ти говори: ми би вршили кајање, али нас је *стид!*

Стид! Како је то лијепа ријеч и мила! И нама људима, а још више Богу. Ономе који има *стида* обећава Он већ *напријед благодат*, обећава му је тако сигурно, *као што муња иде пред громољ* (Прем. Ис. сина Сир. 32, 12). Па ко не би стид волио и ко не би одобравао, ако се нешто због *стида* ради?! Ко да не погледа милокрвно ту браћу нашу, која су толико за стидљивост своју забринута?!

Али, љубазни, не варајмо се и не дајмо се ничим преварити, па ни стидом.

Јер, *као што има стид, који је слава и благодат, исто тако има и стид, који води у грјех* (Прем. Ис. сина Сир. 4, 15), дакле стид, који нам не смије бити мио и којему се не смијемо подавати.

И пошто су у једној и истој ствари двије такве противности, нијесмо могли бити остављени у недоумици, него нам је казано, који је стид праведан, а који грјешан, чега треба да се стидимо, а чега опет да се не стидимо. Казано нам је то у књизи: Премудрости Исуса сина Сирахова. у 41. и 42. глави, а и иначе има у св. Писму о томе на разним мјестима споменуто.

Пошто ми пак сада не говоримо о стиду у опће, то вам ја сада не могу ни набрајати све случајеве *стида* благословеног и *стида* грјешног. Нас за сада занима питање о стиду, ради којег неки неће да врши кајања. Па с тога да видимо, да ли је шта о томе стиду казано?

У књизи: Премудрости Исуса сина Сирахова, у четвртој глави, а у стиху тридесетом, налазимо ове ријечи: *не стиди се исповједати грѣхи твоја!*

Јеси ли разумио? И од куд ти сада долазиш, да друкчије правило постављаш, да изврћеш оно што ти је речено?! Ко те учи, да се стидиш кајања?! Хоћеш ли ти да си чистији од Бога и светији од Њега? Хоћеш ли Њега да прогласиш бестидним, када проглашујеш

стидом и оно, што пред Њим није стид?!

Не, љубазни, немојмо Бога вријеђати и на тај начин. Та доста Га вријеђамо другим својим грјесима.

Треба да се стидимо. Али не кајања, него грјеха. Ако се нијесмо стидили грјешити, зашто да се стидио грјехе своје исповједити и уништити? Може нам то, истина тешко пасти. Може се у нама при том будити *лажни*, грјешни стид, којему је клица у нашем самољубљу, таштини, охолости и гордост. Али ми знамо, да кајање прије свега баш против тих зала војује, па не треба да дамо, да се ради њих кајање осујети.

И чега да се стидимо? Зар признања? Али признање је ништа спрам онога што смо починили. Од кога да се стидимо? Од Бога зар? Али Он и онако зна све. Од свештеника? Та и он је човјек, као што смо и ми, подвржен грјеху као и ми. Од свијета? Али тај свијет био је свједоком наших дјела. Себе? Зар ваљда зато што из мрака и срамоте улазимо у свјетлост и чистоћу?!

И зашто онда ради тако свестрано неоправданог *стида* да избјегавамо кајање, које је тако потребно?!

Па да не говоримо више о тако неоснованом узроку. Јер ено се чује, опет велика, множина оних, који као да сазнају јадно стање у којем су, али не пријањају за кајање с тога, што им се чини, да су *грјеси* њихови *толики*, да се *искајати* и *немогу*.

Јест, љубазни, и због тога многи међу нама остају спрам кајања равнодушни. А да ли имају право?

Прије свега морамо, одговарајући на то питање; запитати ту браћу нашу да нам кажу, ко је њих посгавио да суде о томе, шта се *искајати* може, а шта не може? Та наше није о томе да судимо. Наше је да се кајемо, а што се може опростити и што не може, о томе суди онај, у чијој је власти опроштење.

Онај премилостиви, који прашта, Он је уједно и свемогућ. И када се ми већ упуштамо да судимо о моћи Његовој, онда бар да судимо правилно. Па

ако не знамо, онда бар да питамо оне, који су се о моћи Његовој освједочили. Зашто не питамо н. пр. Јова? Он би нам казао, да он *зна, да Бог све може и да се не може смести што Он хоће* (Јов 42, 2).

А да упитамо и оне тешке грјешнике, који су осјетили величину милости Божје на себи, они би нас тек увјерили, да се може искајати и најцрњи гријех. Или смо их можда питали? Па да ли нам стари *Израиљци* (Суд. 10, 15, 16) веле, да се не може и велика множина гријеха, чак и тешких, искајати? Или нам је *Давид* казао, да нема опроштаја за тешки гријех блуда и убијства (II Цар. 12, 13)? Или нас *Ниневија* увјерава, да се не можемо повратити и из извјесне пропасти (Јона 3, 4—10)? Или нам *цариник* казује, да кајање не помаже (Лука 18, 13)? Или *Петар* (Мат. 26, 75. Јов. 21, 17)? Или *Закхеј* (Лука 19, 18)? Или *разбојник* (Лука 23, 40—42)? Или богохулник *Савле* (I Тим. 1, 13)? Или можда *Коринћани* (II Кор. 7, 9)? И ко би могао набројити све оне примјере помилованих грјешника, који су кајањем и врло тешке и најтеже гријехе своје искајали! Та и онда, када нам ријеч Божја за који гријех вели, да се *неће опростити* (Мат. 12, 31) и тада не мисли Он на гријех, него на онога који се за њ не каје.

Или ти што осјећаш величину својих гријеха мислиш, да Бог неће хтјети опростити их? А зар не знаш, да *Он не ће да ко погине, него сви да дођу у покајање* (II Петр. 3, 9), не знаш ли да је *Он истинит и праведан и да ће нам опростити гријехе, ако их исповједимо за њих се покајемо и очистити нас од сваке неправде* (I Јован. 1, 9)?

Ако то све знамо и на уму имамо, онда наше избјегавање кајања, ради тога разлога, није ништа друго него *очајавање, или невјерованье у милост Божју*, а то је опет, као што и из катихизиса знамо, гријех.

Ето такви су наши разлози, са којима се ми кајању уклањамо. Ништави су и гријешни и немогу нас оправдати. .!

Не, не, љубазни! Све у опће због чега ми кајање одлажемо, или га избјегавамо, све су то лажи, измишљотине *злог духа*, који нас је на све начине заокупио, само да се изневјеримо дужности својој. Он нам шапће: не доспијева се сад, он нас успављује говорећи нам: има за кајање још времена, он покреће лажни стид и грјешни у нама да нас од кајања задржи, он подиже сумњу у нама о вриједности кајања пред свештеником, слабим и грјешним, он нас тјера и у очајање, само да нас не пусти у кајање! Све лажи овога свијета смишља он, само да нас одржи у својој власти и заварава нас на све миле руке, само да се Богу не обратимо.

Али ми би требали послушати ријеч и опомену апостола, да се не дамо од никога варати, па да се не дамо варати ни измишљотинама злог духа, који је јадан и тужан, када се на небесима весеље учини, због једнога покајника (Лука 15, 7).

Гонећи од себе далеко сва лукавства његова, треба свагда с повјерењем да се обраћамо човјекољубивом Богу у искреном и правом кајању, без којег нам спаса нема, ни овога ни онога свијета. Амин!

Заповеди о девет јеванђеоских блаженстава.

П. М. Бородин. С руског превео: Дим. Витковић.
(Наставак).

Шесто је дело милости духовне — *не враћати зло за зло, које су нам учинили други*. Ово дело милосрђа извршујемо ми, када проузрочене нам увреде ма какове оне биле подносимо добродушним трпљењем Христа ради. Овој врлини учи нас св. апостол Петар говорећи: *ако добро чиниш и страдајући трпиш, то је угодно пред Богом. Јер сте на то и позвани: јер и Христос пострада за нас, оставивши нам пример, да следујемо стопама његовим.* (I Петр. II. 20—21.) Ми нисмо дужни платити злом за зло по речима Апостола: *не воздајте зла за зло.* (— III. 9.) Напротив, када трпимо ма што неправедно, дужни смо молити од Бога опростење непријатељима нашим, молити се Богу за њих.

Најузвишенији је пример ове врлине — сам Христос. Он — како говори Апостол — *укорачи против ње и укорачи, страда не пречаше* (— II. 23) Напротив неправедно осуђен на смрт и трпећи ужасна телесна страдања, Он се са крста молио Оцу небесноме за своје распињаче, говорећи: *Оче, опрости им, јер не знају шта чине.* (Лук. XXIII. 34.) Пример за вршење овога духовнога милосрђа налазимо и у животу светитеља. Св. девица Фавста у 13. год. после рођења свога предана је била жестоком мучењима за веру Христову. Она је чврсто подносила сва мучења, која је над њом извршивао, по наредби императора Максимијана, неки Максим. Шта је учинила Богом укрењена мученица? Је ли молила она на свога тирана небескога гнева? — Не, она је само усклинула: *Благодарим ти премиле Исусе, што си ме удостојио исповедати свето име Твоје. . . Још Те молим, помилуј Максима, просвети га вером и утврди у страху Твом.* — И заиста умекшало се срце мучитеља и он је исповедио веру у Христа. У том тренутку отворила су се небеса и јавио се међу монасима и светитељима својим Син Божји, који је благосиљао новообраћенога Максима (Минеј 6. фебр.)

Седмо је дело милости духовне — *од срца праштаати увреде*, као да нам оне нису ни учињене речима или делима. Томе нас учи сам Господ: *Опраштајте — заповеда Он, — ако што имате на кога, да и Отац ваш, који је на небесима, опрости вама грехе ваше.* (Марк. XI. 25.) На питање апостола Петра, колико је пута потребно опростити грехе, да ли седам пута, Христос му је одговорио: *не велим ти седам пута, него седамдесет пута седам.* (Мат. XVIII. 22) Тим начином ми смо дужни непрестано опраштати од свег срца све увреде и неправде. Навешћемо поучан пример за ово дело милосрђа. Један старац, по имену Кир, пошто је био миран и сасвим кротак, није се допао браћи. У току времена недочадање ово још се боље појачало: не само старији, него чак и млађи, који су се у искушењу налазили, вређали су га и често изагнали иза стола. То је трајало 15 година. Догодило се, да је у тој обитељи био св. Јован Лествичник. Видећи да кротки старац изгоњен иза стола често леже спавати гладан, пречодобни га је запитао: „Реци ми, шта значе ове увреде про-

тив тебе? — Веруј ми љубени Христу госте, — одговорио је смерни старац, — да браћа тако поступају не из злобе, они ме само кушају да ли достојно носим анђеоски образ Ступивши у ову обитељ, ја сам чуо, да је монаху дужност бити у искушењу 30 година и ја сам проживео већ једну половину.“ (Пролог. 12. март.) Ето примера за поступак у одношају са оним, који нас увреди. Кротки Кир не само да се није нашао увређеним на њихове увреде, него је још те увреде посматрао са боље стране. Он им је давао бољи смисао не гледећи на то, што су оне биле безумне, чувао је част оних, који су сами себе обешчастили, сматрао је срећом, што би други сматрали великом несрећом за себе.

То су дела милости духовне. Душевне невоље особито треба да изазову наше саучешће. Грех, који царује у души ближњих; страсти, које владају срцем њиховим, гнев Божји, који су они навукли на себе, опасност — у којој они живе, — да ће бити лишени вечнога спасења, — те жалосне слике морају изазвати сузе, морају побудити саучешће. Ко да не буде тронутим због плачевног опасног стања душе, која се налази у греху, живи у гневу Божјем, свакога тренутка стоји на рубу пропасти, — потребно је имати каменито срце, потребно је изгубити сваки осећај. „Подај ма и саму маленкост сиромашу — учи св. Григорије Богослов — и то неће бити маленкост ономе, који је у свему оскудан, и неће бити маленкост ни Богу, ако је дар учињен по могућности. Место великога дара принеси усрдност. Немаш ли ничег? Утеши сузом. Велика је утеха, несрећноме, ако се ко из све душе смилује на њега; несрећа се много олакшава искреним саучешћем.“¹⁾

Милост ближњему може указати свако, у сваком звању и положају. Богати може указивати милост ближњему, ако жртвује од свога имања на добротворне заводе или дарожљиво даје милостињу сиромасима; сиромаш — својим признањем према богатоме, својом молитвом за добротворитеље. Лекар може указати милост ближњему, ако по првом позиву хити у помоћ болеснику без обзира на награду; ако се не одриче болесника сиромашних, који га немају чим наградити. Старешина може указати милост снисхођењем, кротошћу према грешницима, пажњом према заслугама потчињених и награђивањем

¹⁾ Св. Григ. Бог. Слов. о бедн. стр. 32.

истих; потчињени — свагдашњом тачношћу, покорношћу, усрдношћу. Учени може указивати милост ближњему просвећујући незнање, водећи у круг правог суђења о вери, о животу, о циљу бића човека на земљи, о добрима земаљским, о смрти, о правди Божјој, о суду Божјем, изобличавајући опште пороке. Пастар цркве може указивати милост искреним старањем за спасење душа људских, усрдним поучавањем стада свога речи Божјој, свагдашњом готовошћу у вршењу парохијалних дужности, у давању савета, поука, утеха; стадо — поштовањем и признањем према пастирима, снисхођењем према њиховим недостатцима и усрдном молитвом за њих. Речју — никаково знање, никакав положај не може бити препреком за вршење дела милосрђа.

Ми смо дужни указивати милост сваком, који у истину страда. **Блажени просветиоци** учитеље дај — учи Господ. (Лук. VI. 30.) Значи, потребно је уверити се само, — не правећи разлике по лицу, положају, пореклу, вероисповести, — да ли је човек заиста у нужди, заиста достојан саучешћа. При том је дужност добро чинити и помагати драговољно, искрено и услужно, непритворном љубављу и без сваке зловоље. **Милостив**, говори св. апостол Павле, **са добрим извољеним**. (Рим. XII. 8.) т. ј. са готовошћу и услужношћу. *Сваки по вољи срца, а не са жалошћу, или од невоље: јер Бог љуби онога који драговољно даје* — учи исти апостол. (2. Кор. IX. 7.) „Чинити милостињу — учи св. Јован Златоусти, — значи не само давати, него са усрдношћу и радошћу и са осећајем благодарности према примљеном. И тако, ако ко не даје са таквим расположењем, боље нека не даје. Јер то није милостиња, него страшен издатак... Још је и то милостиња, ако ју дајеш са радошћу и мислиш, да сам више добијаш, него ли што дајеш.²⁾ Дужност је помагати не из таштине и самољубља, не из жеље за благодарношћу и наградом, но бескорисно, из љубави према ближњему и ради угађања Богу. Христос Спаситељ учи: *пазиште, да милостињу своју не чините пред људима, да вас они виде... Кад дакле чините милостињу, не шруби пред собом, као што чине лицемери по зборницама и по улицама, да их људи прослављају...* (Мат. VI. 1. 2.) *Чините добро и дајте у зајам*

²⁾ Бес. на посл. Филип. 1. бес.

не очекујући ничега. (Лук. VI. 35.) „Милостиња заражена болешћу таштине — пише св. Златоусти, — није већ дело милосрђа, него хвастање и окрутност: јер тиме ти јавно исмеваш брата свога. Милостиња се састоји не у том, да би само давали новац, него у том, да би давали с хришћанским осећајем милосрђа.“³⁾ При давању милостиње треба разликовати заиста бедне од бедних само по спољашњости, претпостављати веће сиромаше мањим сиромашима, најдостојније — мање достојнима, своје блиске и рођаке — странима. Но не треба бити и сувише истражиоцем и избирачем према беднима, да не би лишили помоћи заиста оскудне. „Нема примера — говори св. Златоусти — да би се и сувише избирач у таквим случајевима угледао на ког светитеља. Но такви врло често пада међу обманитеље. Зато вас молим, чинимо све у простоти.“⁴⁾ Св. Григорије Богослов учи: „Много је боље пружити руку и недостојнима, него ли из опасности срести се са недостојнима, лишити добротинства и достојне.“⁵⁾ Напослетку не треба много мислити о својим добрим делима, него сматрати себе само раздавачем дарова Божјих. „Ти никада нећеш бити дарљивији од Бога, — говори св. Григорије Богослов, — ако и жртвујеш све, што имаш, ако дадеш са имањем и самога себе, јер и само то, што дајеш себе Богу, човек је добио од Њега. Колико пута ти не вратин Њему и све више тога преостаје на теби, ништа ти свога не дајеш, јер је све од Бога.“

Дела милосрђа према томе су особито узвишена, јер их сам Бог узима к себи. Давајући милостињу, ми је дајемо самоме Богу. Христос Спаситељ сваку милост, која се указује ближњем, усваја себи самоме. *Кад учинисте једноме од ове моје најмање браће* — говори Он — *Мени учинисте.* (Мат. XXV. 40.) Зар то није награда за милостивога — давати милостињу самом Спаситељу нашем? Но и осим тога милостиви добија од Господа велике награде, удостојава се високога блаженства. *Ти ће бити помиловани* — говори Христос о милостивима, Милостивима се обећава помиловање. А шта је човеку грешнику потребније од свега, ако не помиловање? Потребна му је пре свега милост Божја, продужење Божјег дуготрпења, побуда

³⁾ Бес. на 2. посл. Кор. Бес. 13.

⁴⁾ Бес. на посл. Филип.

⁵⁾ Дела у руск. прев. стр. 119.

душе на покајање, опраштање греха, помиловање на страшном суду Божјем. Зато се и св. црква на сваком црквеном богослужењу више пута обраћа Богу са речима: Господи помилуй! Обећање Господње милостивима простира се на садашњи и на будући живот. *Опраштајте, ако што имате на кога — говори Спаситељ, — да и Отац ваш који је на небесима, опрости вама грехе ваше.* (Марк. XI. 25.) Речи ове односе се на садашњи живот. И у молитви Господњој ми молимо по заповеди Христовој: и ѿ таки намъ долги наша, ꙗкоже и мы ѿставимъ должникомъ нашимъ. (Мат. VI. 12.; Лук. XI. 4.) — у нади, да ће за малу милост нашу према ближњима Бог по безграничној доброты својој дати нам велику свју милост, опростити нам наше велике дугове, наше грехе, којима ми вређамо Њега сваки дан, сваки час. А немилосрднима се неће опростити греси, као што Господ учи: *ако ли не опрашташе људима греха њихових, ни Отац ваш неће опростити вама греха ваших.* (Мат. VI. 15.) Св. Јован Богослов пита: *Који дакле има богатство света овога и види брџама свога пошребна и затвори срце своје од њега, како љубав Божја станајује у њему?* (1. Јов. III. 17.) Тако Господ дарује милостивима милост у овом свету, враћајући им двоструко за она добротинства, која они указују другима, праштајући им грехе, слушајући им молитве, даривајући их својим даровима.

Милостиве напоследку очекује милост и на последњем суду. *Јер ће ономе бити суд без милости, који не чини милости* — учи св. апостол Јаков. (Јак. II 13.) Како нам немилосрђе затвара двери царства небеснога, тако нам напротив милосрђе отвара двери царства, чистећи и уништујући многе грехе. *Хвали се милост на суду* — учи апостол. *Благо ономе, који разумева о сиротом и убогом* — говори Псалмопевац — *у зли дан избавиће га Господ* (Пс. XL. 2.). *Јер милостиња избавља од смрти и она чисти сваки грех*, рекао је анђеоло праведноме Товиту. (Товит. XII. 9.) Велику милост Божју добијају милостиви на последњем страшном суду. Господ на страшном суду Сам ни о чем другом неће спомињати, него само о делима милосрђа, и опредељење на блажену или несретну вечност биће Њим одређено судећи по томе, да ли је ко милосрдан

био према ближњему своме, или неосетљив, хладнокрван, окрутан. *Идише од мене проклети у огањ вечни приправљени фаволу и анђелима његовим*, (Мат. XXV. 41.) — чуће немилосрдни грозни суд праведнога Судије. А утешне речи вечнога помиловања, позивајући их вечноме блаженству, чуће од Господа милостиви. *Ходите благословени оца мога, наследиште царство, које вам је приправљено од постања света*, (— 34.) — рећи ће милостивима милостиви Судија и отвориће им се двери вечнога блаженства.

И тако: *благо милостивима, јер ће бити помиловани*. Богате су и утешне награде, које Господ обећава онима, који имају саучествујуће срце, свагда указују дела милости својим ближњима, — треба да нас побуде срдачном расположењу према ближњима, треба да нас побуде, да им указујемо милосрђе, када сиротују и страдају. Милостивима су упућене речи Господње: *Биће плаша ваша велика и бићете синови Вишњега*. (Лук. VI. 35.). (Наставиће се).

О назаренима и њиховом учењу.

Пише Југ Станикић парох.

(Наставак).

Питање је само: вреди ли помаже ли што детету вера родитељска? те дакле, може ли се детету на основу родитељске вере крштење дати?

Да би на то питање одговорити могли, треба да размотримо друго питање: користи ли деци врлина, и односно шкоди ли деци грех, и то лични грех њихових родитеља?

Овдашњи назарени на то питање одговорише, да детету не користи родитељска врлина а нарочито да детету ништа шкодити не може родитељски грех, те у потврду своје тврдње наведоше речи пророчке: „Шта хоћете ви, који говорите причу о земљи Израилјевој говорећи: оци једоше кисело грождје, а синовима трну зуби? Тако ја био жив, говори Господ, нећете више говорити те приче о Израилју.“ и даље: „Која душа згреши, она ће умрети, син неће носити безакоња очина, нити ће отац носити безакоња синовљевога; на праведнику ће бити правда његова а на безбожнику ће бити безбожност његова.“ (Језек. 18., 2.—3. и 20.) — Упозорени пак на речи Ангелове Аврааму речене: „собом се заклех, вели Господ: кад си тако учинио, и ниси пожалпо сина својега,

Јединца својега, заиста ћу те благословити, и семе твоје веома умножити, да га буде као звезда на небу и као песка на брегу морском; и наследиће семе твоје врата непријатеља својих; и благословиће се у семену твоме сви народи на земљи, кад си послушао глас мој“ (I. Лаж. 22., 16—18.) и опет на другу Божју заповед, у којој Бог вели народу Израилском: „... ја сам Господ Бог твој, Бог ревничељ, који походим грехе отачке на синовима до трећега и до четвртога кољена.“ (II. Мој. 20., 5) — назарени одговорише: „тако је било у старом завету, али није тако у новом завету.“ — Али да је и у новом завету тако било и тако јесте сведоче речи Христове „књижевницима и фарисејима“ речене: „... ево ја ћу к вама послати пророке и премудре и књижевнике; и ви ћете једне побити и распети, а једне бити по зборницама својима и гонити од града од града да дође на вас сва крв праведна, што је проливена на земљи од крви Авеља праведнога до крви Зарије, сина Варахијина којег убили међу црквом и олтаром.“ (Мат. 23., 34—35.) За што да на „књижевнике и фарисеје“ времена Христова „дође“ чак „крв Авељева“, кад они Авељеву крв пролили и пролити нису могли? Даље: када Христа водеше на распеће и када „за њим иђаше мноштво народа и жена, које плакаху и нарицаху за њим. А Исус обазревши се на њих рече: кћери Јерусалимске! не плачите за мном, него плачите за собом и за децом својом. Јер гле, иду дани, у које ће се рећи: благо нероткињама, и утробама које не родише, и сисама које не дојише.“ (Лука 23., 27—29.) Па за што су „кћери Јерусалимске“ имале плакати не само „за собом“, него „и за децом својом“? Не зар због греха, те због проклетства, које осудом Христовом навукосе на њих и на децу њихову — њихови мужеви? Не зар због зле судбе, која је о разорењу Јерусалима снашла и постигла не само оне, који викаше: „**возми, возми, распни его**“, него и њихове жене и њихову децу? — На послетку: кад је оно Пилат видео и уверио се, да судије никако неће да одустану од осуде Христове, те да ће Христа Јудејима на распеће предати морати, то Пилат, да би себе оправдао: „узе воду те уми руке пред народом говорећи: ја нисам крив у крви овога праведника: ви ћете видети. И одговарајући сав народ рече: крв његова на

нас и на децу нашу.“ (Мат. 27., 24—25.). Свакако је проливање крви Христове грех; па, ето, тај грех примају и навлаче Јудеји не само на себе него и на децу своју.

Вредно је рећи и навести, како се овдашњи назарени владаше и шта одговорише на навод последњих речи св. писма. Упозорени на то, да Јудеји примају крв Христову не само на себе, него и на децу своју, назарени одговорише: „е па има деце и од 60 година“, чиме хтедохе рећи, да су Јудеји примили и примити могли крв Христову на себе и на своју одраслу, а не и малену децу. Тада им буде постављено друго питање. Познато је, да назарени тврде, да се дете може крстити само од 12 год., а испод 12 година — никако; да се, дакле, деци греси почам са 12 година урачунавају. Према томе буду упозорени, да је у гомили људи, која је викала Пилату „крв његова (Христова) на нас и на децу нашу“ бити могао, па и бити морао и такав човек, који је — рецимо — имао двоје деце; једно од 16, а друго од 2 године дана старо; те онда буду запитани: да ли је тај човек, тај отац крв Христову примио односно грех навукоса на оба двоје деце своје, или само на једно? — На ово се назарени нађоше — што не рече — „у небраном грожђу“, те се згледнуше, не знајући, шта ће одговорити. Али им је одговорити ваљало. И већ „старешина“, а с њим и други један од главнијих назарена, а који у осталом у св. писму од „старешине“ вештији и окретнији беше, као они, који рече водише, да признаду и исповеде, да је тај човек, тај отац примио крв Христову и навукоса грех на оба двоје деце своје, дакле не само на старије и одраслије, него и на оно мање и млађе, те по томе, да дете пати и патити може за грехе својих родитеља; — кад али од један пута ћипи трећи, и опет један од главнијих назарена, а који је дотле ћутећи мирно седео, па дошав ближе „старешини“ и оном другоме „брату“, те им повикну: „**та људи не примајте то!**“ за тим стадохе увијати и извијати, разна места св. писма наводити и из њих свашта изводити; али да су постављено питање обишли, и да на њега позитивно одговорили нису — то се разуме, јер то је њихов обичај; напослетку се сва тројица сложише, и изјавише, да дете не пати и патити не може због греха својих родитеља. Но тек што се у томе сложише и то

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

позавише те мало постојаше, а они рекоше и потврдише, да је „проклетство, да је грех, који Јевреји примише и навукосе на себе, па и на нас и на све људе“!! Дакле: устручавају се признати и рећи, да дете пати и патити може за грехе својих родитеља — што стоји: а не устручавају се признати и односно потврдити, да је крв Христова коју Јевреји прилише на себе, пала и — „на нас и на све људе,“ да, дакле, одрасли зрели људи пате и патити могу због греха туђих људи — што и не стоји?! —

Сироти назарени! Они су се уплели у сми-сао св. писма — како но се то вели — „као пиле у кучине“, па не знају, како да се исплету; трзају час тамо, час амо, ма никако да се исплету, и куда год потегну, изаћи не могу. Њих човек свакако само жалити може и мора јер су они — као што Христос Спаситељ вели — „сметени и расејани као овце без пастира.“ (Мат. 9., 36.) За њих у строгом смислу важе речи апостола: „хтели би да буду законници, а не разумеју, ни шта говоре, ни шта утврђују.“ (I. Тим. 1., 7.) те лутају и блуде по мраку незнања.

Но да оставимо назарене, па да идемо даље, да видимо, да се уверимо, помаже ли што деци вера родитељска, кад им већ грех родитељски као што се уверисмо — шкоди.

У „делима апостолским“ читамо, да је „тамничар“ запитао св. апостола Павла и садруга му Силу: „господо! шта ми треба чинити, да се спасем? А они рекоше: веруј Господа Исуса Христа и спашћеш се ти и сав дом твој.“ (16., 30.—31.) — Овде се, дакле, за „веру“ тамничареву обећава „спасење“ не само њему, него „и свем дому његовом“, те по томе жени и деци. — Жени туђинци, жени Хананејци, чију је „кћер врло мучио ђаво“, те која се Христу за помоћ обратила, Христос Спаситељ, чувши веру њену, вели: „О жено! велика је вера твоја, нека ти буде, како хоћеш. И оздрави кћи њезина од онога часа.“ (Мат. 15., 28.) — Пред Христа Спаситеља доводи неки јадни отац своје несрећно дете, које „дух немили и много пута баца га у ватру и у воду, да га погуби“, па у болу и у тузи својој јадни отац Христу се моли и вапије: „него ако што можеш помози нам, смилуј се на нас. А Исус рече: ако можеш веровати; све је могуће ономе који верује. И одмах повикавши отац детињи

са сузама говораше: верујем, Господе помози мојему неверју. . . А Исус узевши га (дете) за руку подиже га; и уста.“ (Мар. 9., 17—27.) — Старешина зборнице Јудејске, Јаир, дошав пред Христа Спаситеља, моли Га, „да уђе у кућу његову“ и да помогне његовој кћери јединици која „умираше“. Одзивајући се молби тој Христос се упути кући Јаировој. На пута ка кући Јаировој сретосе Јаира и Христа слуге Јаирове, па рекоше Јаиру: „умре кћи твоја, не труди учитеља“; но Христос рече Јаиру: „не бој се, само веруј, и оживеће;“ па тако је и било. (Лука, 8., 41.—56.)

Нису ли, нарочито три последња навода и од самога јаркога сунца јаснији докази, да Бог за веру родитељску чини добра деци; да, дакле, вера родитељска деци користи, деци помаже? — Па кад Бог за веру родитељску чини добра деци, и то деци, већ старијој, одраслијој, која би већ и сама својом вером за себе што учинити могла, зар да Бог онда не би хтео и да не ће за веру родитељску учинити добро деци малој и неразумној, а уз то невиној? И кад Бог за веру родитељску даје деци здравље телесно и живот земаљски: зар да онда Бог не би хтео и да не ће веру родитељску дати деци здравље душевно и живот небески? И кад Бог за веру родитељску враћа у детиње тело већ Богу одлетелу душу — што је велико и веће — зар да онда Бог не би хтео и да не ће очистити детињу душу од прародитељскога греха; душу, која је још у телу, а грех, који су на детињу душу сами родитељи навукли — што је мало и мање? Јесте, зар да Бог за веру родитељску не би хтео и да не ће дати деци св. крштење, ту купку спасења и залогу живота вечна?

А да вера родитељска доиста није без икаква уплива на децу, и то баш с погледом на њихов душевни живот, сведочи св. апостол Павле, који вели и учи: „Јер се посвети муж некрштен женом крштеном, и посвети се жена некрштена од мужа крштенога; јер иначе деца ваша била би нечиста, а сад су света.“ (I. Кор. 7., 14.) Па ако су деца „света“ баш и онда, ако је и само једно од родитеља крштено а друго није, нису ли онда деца још и пре „света“, ако су обоје, и отац и мати крштени? И не утиче ли „крштење“, и односно вера родитељска већ на децу; не доприноси ли томе, да су она „света“, још и пре крштења“. У

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

тумачењу своје ових апостолских речи између другог врло згодно и добро примећује Биспинг: „из овог места следи: 1) да ту деца, од хришћанских родитеља рођена већ и пре св. крштења имала над децом незнабожачких родитеља то преимућство, да су била телесно некако „света“ чиста 2) следи да су у првој цркви деца хришћанских родитеља баш због те чистоће сматрана, да она бар спољашње цркви припадају, да су „света.“ 3) јасно је, да у првој цркви дечије крштење још није у опште постојало; јер кад би ово место о крштеној деци разумели, онда навод овај (т. ј. да су деца „света“) не би имао никако места. Али је свакако у овим речима назначена идеја, из које се дечије крштење са свим природно развило. Јер ако су деца хришћанских родитеља већ по своје происхођењу телесно чиста; ако она већ услед свога рођења на неки начин припадају по телу цркви, то ни нама никаква разлога, за што да се она св. крштењем са свим и потпуно у крило цркве не приме, та она (т. ј. деца) као *Christiani nati* имају права на св. крштење.“

(Наставиће се.)

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Поводом веридбе престолонаследника Црногорскога Данила.) Црногорски престолонаследник кнежевић Данило верио се у Петрограду са кћерју Његова кр. Височанства престолонаследника Мекленбурга Стрелица, великом војвоткињом Јутом Александром. Тим поводом управио је витешки кнез Црне Горе, Њ. Височанство Никола I., на Његову Светост, преузвишенога господина патријарха *Георгија*, дана 5. (14.) о. м., овај брзојав:

*Његовој Светости српском патријарху
Господину Георгију*

Осејкам особитим задовољством да јавим Вашој Светости, да се мој драги син престолонаследник Данило вјерио у Петрограду са кћерју Његова краљевскога Височанства престолонаследника Мекленбурга Стрелица и да миле вјеренике препору-

чим Вашим светим молитвама и благослову.

Никола

Његова Светост је благоизволела одмах на ово радосно саопштење брзојавно одговорити и високом пажњом Његова Височанства затражени благослов свесрдно поделити сретним вереницима.

(Ред богослужења.) *Свете страсте и светле седмице у светим Божјим Храмовима Богом штитенога града Карловаца.*

На Свети и Велики Понедељак, Уторак и Среду после јутрења, свршенога у обично време, вршиће Њ. Светост Архијереј наш и Патријарх са свеколиким месним свештенством Чин Мироваренија (кухање св. Мира) у својој резиденцији.

На Свети и Велики Четвртак на Василијеву литургију, (у Саборној Цркви архијерејску, на којој ће се свето Миро освежити), звониће у 9½ часова пред подне, на бденије „на свете и спасителне страсти Господа нашег Исуса Христа“ клепаше у 5½ часова пред вече.

На Свети и Велики Петак клепаше на Царске Часове у 10 пре, а на вечерње у 4 часа после подне.

На Свету и Велику Суботу на опело Христово клепаше у 2½ ч. у зору, а на Василијеву литургију у 1½ час после подне.

У Недељу Пасхе или Први Дан Ускрса на Воскресеније звониће у 2½ ч. у зору, на литургију (у Саб. Цркви архијерејску) у 9 пре, а на вечерња у 4 часа после подне.

Други и Трећи Дан Ускрса на јутрење, литургију и вечерње звониће у обично време.

У *Карловцима*, у Суботу Воскресенија Лазарева 1899. год.

Патријарашки Сневофилак.

(Г. Глигорције Гершић) ректор и професор Велике Школе у Београду, умировљен је са мировином, која му припада по годинама службе.

(Протопрезвитер г. Бура Страјић) предао је досадање своје парохијско место у Сентомашу и примио протопрезвитерско звање у Вел. Бечкерек. Новоме окружном протопрезвитеру желимо, да помоћу Божјом настави ревно и у новоме делокругу деловање, као што га је и досада вршио.

(Стечајни испит.) Администратор парохије у Дуна Сечују, јереј *Александер Плештић*, положио је пред испитним поверенством у Св. Андреји стечајни испит.

(Јован Чупић) абсољвирани богослов Черновичког богословског факултета, положио је 3. (15.) о. м. на истом факултету први строги испит (ригоровум)

из историјско-библијске групе богословских наука, са одличним успехом.

(Старокатолицизам у прошлој години.) Како пређе, тако и прошле године старокатолици су се свим силама старали, да уреде своје одношаје спрема других цркава, а нарочито спрема наше православне цркве. Томе је особито помогао „Међународни богословски журнал“, што га је у Берну издавао старокатолички професор Мишо. Многи чланци овога листа показаше не само ученост старокатоличких професора, већ и искрену жељу, да чисто објективним и научним путем одреде своје догматичке одношаје нарочито спрема православног истока. Позвани беху и нестарокатолички богослови, да пошаљу у тај лист своје чланке. И заиста, неки руски, грчки, српски, енглески и др. богослови, одазваше се томе са својим трактатима, тако, да је лист у потпуном смислу добио карактер међународно-богословски. Поред тога, старокатолички проф. Мишо послао је читав ред писама у „Москов. Вѣдомости“ с циљем, да светски образованом руском друштву разјасни сушност и тежњу Старокатолицизма. Та писма одликују се особито мирном и расудном темељитошћу. Ове године мисли се одржати међународни старокатолички конгрес, који ће свакако изазвати жив интерес, тим већма, што ће у то доба довршено бити капитално дело проф. Фридриха о животу и раду Делингера, знаменитог иницијатора старокатоличког покрета. Први део тога дивнога дела већ је угледао света, те и ако је у њему биографија доведена тек до 30-тих год., ипак личност Делингера и за то време указује се у својој моралној величини, а у његову раду већ се показују они здрави црквено-религијозни погледи, који су га касније присилили, да устане против незаконитих присвајања папства, што је и учинио после Ватиканског сабора.

(Језуитски ред законом дозвољен у Немачкој.) Мајски закон од 1872. год. забрањује језуитима повратак у Немачку. Фактички та забрана већ давно не постоји и језуите слободно живе и раде тамо — под именом разних „просветитеља“ и духовних отаца. Али то њима беше мало, те недавно, подупрти ултрамонтанском странком, затражише од парламента јавну дозволу, да се могу слободно у Немачку повратити. Два предлога, која беху у корист њихову парламенту поднесени, парламент је примио са врло незнатним ограничењима. Тако је давнашњу сврху ред тај постигао: јакој гарди папства опет је отворен слободан пут по Немачкој, где ће она и опет отпочети своју пропаганду — *ad maiorem Dei gloriam*.

(Стање римокатолицизма у Немачкој.) Језуит-

ски ред повратио се у Немачку. Немци су сигурно заборавили знамениту изреку папе Климента XIV., када су му предлагали да измене устав реда, како би језуите постале еписходљивије духу новије културе: *Sint ut sunt*, рекао је папа, *aut non sint*, и радије је укинуо ред, него што би му изменио конституцију. За Пија VII. појавио се је опет ред, са истом конституцијом и смешно би било под таквим околностима надати се, да ће језуите сада бити од користи немачкој култури. Њима је сада отворено широко поље да наставе свој некадашњи рад, јер у Немачкој има 18,660.000 душа римокатоличке вероисповести, по 11.112 парохија, са 18.348 мирских свећеника и 936 патера калуђера различних редова. Од мушких монашких редова има у Немачкој: августинаца, бенедиктинаца, шистерцига, доминиканаца, францисканаца, кармелита, картезијанаца, редемпториста и траписта, осим језуитског реда. У тим редовима има свега 2.332 калуђера, од којих су скоро трећина (818) францисканци. Овамо нису убројане још разне калуђерске конгрегације, број којих повишава горњу цифру до 4.116 људи. Но ако је број калуђера у Немачкој релативно мален, број калуђерица далеко га је надмашио, јер износи 32.731 душу.

(Папска посланица о „американизму“.) У римским листовима публикована је папска посланица против т. з. „американизма“. Папизам, као система апсолутизма, мора свуда да се бори с народним покретом, који хоће да збаци са себе туђе иго. У Немачкој мора оно да се бори германизмом, у Француској с галиканизмом и најпосле у Америци с американизмом! Ево већ око две године како се у Америци међу римокатолицима примећује кретање, у ком папске зилоте виде крајњу опасност по Ватикан, јер Американци теже да оснују независну — амерканску цркву. Папски доглавници саветовали су папи да баца анатему на вође покрета. Али оштроумни папа, досетно се, да би то само ствар погоршало, јер су вође покрета најугледнији представници римске цркве у Америци, као архиепископ Ајрленд и др. С тога се папа у својој посланици ограничио само на опће савете о послушности ментери цркви и благ укор због тежње за оцепељењем од њега. Посланица је у Америци изазвала добар утисак, и њен мирни тон брже је у стању угушити покрет, него грозна анатема.

(Јубилеј Катарине Бора.) Немајући других јубилеја протестантска Немачка прославила је 29. јануар о. г. 400-годишњицу рођења знамените калуђерице Катарине Бора, која је касније постала женом

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.Мартина Лутера. Са својетвеном им научном брижљивошћу Немци су потпуно разрадили питање о дану и годни њена рођења, те дошли до убеђења, да се она родила 29. јануара 1499. године.

(† **Јереј Атанасије Николић**) парох у Шашици преминуо је, напрасном смрћу, дана 5. (17.) о. м. у Бечу, камо је био одвео своју ћерку на лечење. Тело му је опојано у православној српској цркви у Бечу, а за тим сахрањено на тамошњем централном гробљу Лака му земља и **вјечнаа паматз!**

(† **Јереј Милош Теодоровић**) администратор парохије у Кисачу, преминуо је, ударен капљом, дана 4. (16.) априла о. г. Рођен је био 1826. г., рукоположен за ђакона 25. јануара 1881, а 26. јануара исте године за презвитера. Ове године је изабран био за пароха у Деспот Сент-Ивану, но, его, не дочека, да парохом постане. Много година је учитељвао. Лака му земља и **вјечнаа паматз!**

И м е н и к

дароватеља за унутрашње уређење и украшење православне српске свето-Вазнесенске цркве у Грачацу.

По 200 фор. Политичка опћина Грачац. — По 100 фор. Нико А. Ристовић, трговац. — По 50 фор. протојереј Мојсије Мајсторовић. — По 25 фор. Стево А. Ристовић, Ђока Н. Ишпировић, трговац; Тривун Н. Мандић, посједник. — По 20 фор. Јанко Петровић, кр. поштар — сви из Грачаца. — По 15 фор. Васо Дрбач, финансијални надстражар, Зларин. — По 10 фор. Јово Цвјетковић, ц. и кр. генералштабни пуковник, Беч; Петар Цвјетковић, ц. и кр. мајор, Загреб; Миле Цвјетковић, кр. пријамник у миру, Карловац; Никола Ђук, трговац, Загреб; Илија Агбаба, кр. домобрански сатник, Осјејек; Милош Гаћеша, кр. судбени официјал, Карловац; Н. Коштић и Аврам Станисављевић, оружнички стражмештри. — По 5 фор. Владимир Матијевић и Лазо Лађевић, трговци Загреб; Буда Бабић, равнајући учитељ и Јован Лабус, билежник, Грачац; Васо Петричић, подначелник, Љубљана; Божидар Гаћеша, грунтоиничар Сарајево; Марко Медаковић, кр. домобрански сатник Осјејек; Мане Цвјетковић, порезни официјал Сребреница; Лука Ђеранић, оружник Добој. — По 2 фор. Госпођица Ана Гаћеша, Карловац; Чедо А. Бабић Сарајево. — Свега скуна 589 фор. а. вр.

Свима племенитим приложницима на братској помоћи и дару: срдачна хвала, а Господ нека их обрадује и награди. И опет хвала и живели!

У Грачацу, 1. априла 1899.

Црквени одбор.

Јавна благодарност.

Гђа. Марија Ичко из Добановаца (срем) путем поште послала је, за покој душе свога Димитрија и Николе, за овоманастирску се. цркву један

свидени чаршав са обећањем, да ће у току времена и са другим даровима овај манастир и св. цркву обдарити.

Бог милитвама српскога свјетитеља Саве, — нека благослови побожну и честиту Српкињу и ктиторку Марију, а њеним милим покојницима нека дарује рајски живот.

Живела ктиторка и хвала јој!

Братство

манстира Вел. Ремете.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

БРАНКОВО КОЛО

ЗА

ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ

ВЛАСНИК И УРЕДНИК

ПАЈА МАРКОВИЋ АДАМОВ

V. год.	У Срем. Карловцима	Бр. 15.

САДРЖАЈ:

Мил. Ј. [Манастир Хоново]: *Повратак* (Песма.) — Зар. Р. Поповић [Београд]: *Пред Косовом*. Белешке из доба 1874—1878. године 6. — Некрасовъ * * * (Драгослав) [Петроград] (Песма). — Чедо Милатовић [Лондон]: *Кнез Градоје од Орлова Града*. (Приповетка из времена боја на Косову) 14. — Иван С. Тургењев *Једнодворца Овсјаников* (С руског Милвоје). 2 — Гроф Л. Н. Толсти *Васкрсење* (Роман) — Професор Милутин Јакшић [Карловци]: *О Арсенију IV. Јовановићу Шакабенти*. (Лекције из историје карловачке митрополије) 14 — Ковчежић: Књижевне белешке. Белешке о уметности. Позориште. Читуља. — Цена је листу за Австро-Угарску, Босну, Херцеговину и Црну Гору на годину 5 фор. За ђаке 3 фор. 50 новч. За остале земље 6 фор. годишње.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

ОБЈАВА ДРАЖБА. 45 1—2

Дана 22. априла (4. маја) т. г. у 9 сах. пре подне издаваће се на јавној дражби манастирски пашњак, састојећи се из circa 250 кат. јутара, за једну годину дана под закуп.

Ближи услови могу се сазнати код управе у Манастиру. Пишманлук 200 фор. У Манастир. Беоцину 4. (16.) априла 1899.

Управа Ман. Беоцина.

Број 522 и 550. К. з. 78 и 79.

39 3—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију IV. класе у: Уљанику и Врбовљанима, обе са станом у парави, прва са, друга без сесије у парави. Прописано састављене и ваљано инструиране молбенице, имају се надлежним путем Епархијској Консисторији овој најкашње до 8. (20.) маја поднјети.

Из сједнице Епархијске Консисторије у Паркацу 11. (23.) марта 1899.

Број 612 и 619 К. зап. 106.

41 3—3

Е Д И К Т.

У предмету бракоразводне тужбе Савете Париповић рођ Зукановић, сада у Сиску, против сујруга Ђуре Париповића бившега трговца у Даровару а сада непозната боравишта, позива се свим исти Ђуро Париповић, да пријави Епархијској Консисторији овој боравиште своје или означи правозаступничка себи у року најдаље од 3 мјесеца по првом уврштењу Едикта овога у „Српском Сиону“ тим пре, што ће се у противном случају подигнута против њега бракоразводна тужба расправљати даље са куратором „ad actum“ и на властиту одговорност његову.

Из сједнице епархијске Консисторије у Паркацу 11. (23.) марта 1899.

36 ДОСТАВЉА ОБЈАВУ ЛИЦИТАЦИЈЕ. 4—5

На основу закључка срп. прав. цркв. општине у Острову од год. 1898 31. маја број 5. и одобрењем слав. епарх административног одбора у Вршцу, Број Ех. 856. II. 36. ех 1898. год.

Расписује се ради оправке цркве лицитација на мањак и то на следеће послове као:

I. На зидарску а каменорезачку радњу са материјалом у износу од	683 ф. 05 н.
II. На дунђерску радњу са материјалом у износу од	501 ф. 09 н.
III. На молерску радњу са материјалом у износу од	164 ф. 19 н.

Свега 1348 ф. 33 н

1. Лицитација ће се одржати 7. (25.) априла 1899. год у 2 часа после подне у овдашњој комуналној основној школи.

2. Лицитација ће се усмено, а лицитант је дужан од горње своте 10% јамчевине у руке председништва положити, која ће се јамчевина подузетнику повратити после обављене колаудације.

3. Општина задржава себи право поверења према подузетнику.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом тајку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају, — Рукописи се враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима.

4. Ближи услови и све друго што се на ову радњу односи, може се до дана лицитације видети и дознати у овомесној комуналној основној школској дворани.

У Темеш Сигет (Острову) 17. (29.) марта 1899. год. Пошта Темеш Кубин.

Крета Јунгић
перовођа

Живан Станков
председник.

Ad бр. К. 30/124 ех ех 1899

42 3—3

Е Д И К Т.

Услед бракоразводне молбе Нићифора (Михајла) Дробца из Шаминаца против сујруге му Љубице, сада непозната боравишта, — овим се позива сујруга Љубица, да има у року од 6 месеци, рачунајући од дана првог уврштења овога едикта у новинама, овој консисторији или сама лично предстати, или место свога садањег пребивања пријавити, јер ће се иначе против ње поведена бракоразводна парница и без ње окончати.

Из седнице архид. консисторије, држане у Карловцима 9. (21.) марта 1899

Архидајецезална Консисторија.

С Т Е Ч А Ј.

46 1—3

По наредби Славног Епарх. Школског Одбора у Вршцу Е. 190. III. 23. ех 1899. овим се стечај расписује за стално попуњење учитељског места, за овдашњу мешовиту школу.

1. Плата је годишња 400 фор. бесплатан стан, са две собе, кујне и коморе с банштом.

2. Од изабраног учитеља изискује се, да је српску препарандију свршио и испит из мађарског језика положио, и да влада потпуно истим језиком.

3. Дужан ће бити недељом и празником као и на пређеосвећеној литургији сам појати (јер певаца нема) и децу школску црквеном појању учити.

4. Пероводство у црквено-школским седницама водити, рачуне склапати, на парастосима као и на погребу где буде позван присуствовати, а све остале школе дужности, прописане су кр. Школском Уредбом.

Неоспособљени неће се у обзир узети (јер таквог има ова општина). Рок стечају од данас за шест недеља дана, а звање наступа 1. септембра т. г.

У Ватину 8. априла 1899.

Сава Ацков
председник.